

BEN IK TE MIN Armand kreeg aan het eind van zijn leven weer erkenning, niet in de laatste plaats dankzij de band The Kik. Bassist Marcel Groenewegen schreef zijn biografie.

tekst **Joris Belgers**

Armand *was meer dan een relikwie*

Tussen de basgitaren in de studeerkamer van Marcel Groenewegen staan drie verhuisdozen vol kleurige notitieboekjes. Allemaal volgeschreven, in het krabbelige handschrift van Armand.

Het zijn alle dagboeken die de protestzanger sinds 1982 bijhield. Morgen is het precies een jaar geleden dat hij overleed, op 69-jarige leeftijd. Deze week verscheen zijn biografie, geschreven door Groenewegen, basgitarist van The Kik.

Precies: de band waarmee Armand aan het eind van zijn leven nog op de planken stond, en waarmee hij zijn allerlaatste album uitbracht. Groenewegen (38) studeerde ooit journalistiek, vertelt hij, en de muzikant wilde altijd nog eens een boek schrijven. Alleen: waarover?

Nou, na een paar keer backstage in de kleedkamer gezeten te hebben met Armand op de praatstoel, was het duidelijk. De zanger had een leven van extremen achter zich: van gevierd protestzanger tot hasjdealer met een bijstandsuitkering die zijn modeltreintjes moest verkopen om zijn verslaving te bekostigen. Maar ook iemand met een leven voor de muziek, ook al stond dat in de schaduw van die ene evergreen: 'Ben ik te min', uit 1967.

In 2012 bracht The Kik 'Want er is niemand' uit, een cover van de allereerste single van Armand. Samen met Lucky Fonz III, die op het idee kwam Armand gewoon te bellen. Op Lowlands dat jaar zouden ze dat nummer spelen: daar ontmoette Groenewegen Armand voor het eerst. "Er was niet vooraf gerepeteerd, het optreden verliep niet geheel vlekkeloos. Maar toen Armand het podium opliep gebeurde er wat", zegt Groenewegen. "Iedereen ging uit zijn dak. En zelf vond hij het heerlijk om er te staan."

"Wat issie klein, was mijn eerste indruk. Hij was nogal fragiel. Maar wát een charisma. Armand zat vol anekdotes en verhalen. Ik wilde in mijn biografie laten zien dat Armand meer was dan die ene hit. Hij heeft echt geleefd voor de muziek, maar daarnaast nog zo veel meer meegemaakt."

Alleen nadat Groenewegen hem zijn plan had voorgesteld, bleek hij net te

Armand in 1966, een jaar voor hij doorbrak met 'Ben ik te min'. FOTO'S HH

laat. Armand was net zélf aan zijn memoires begonnen. "Maar begin 2015 zaten we met Armand in de studio, voor dat album dat hij met The Kik maakte. Hij kwam naast me zitten. 'Marcel, jij moet dat boek toch maar schrijven.' Ik denk nu dat hij toen al moet hebben geweten dat hij het misschien niet af zou krijgen." Er waren al vlekjes op zijn longen gevonden, maar Armand weigerde chemokuur, en vertelde niemand hoe ziek hij precies was.

Groenewegen sprak Armand voor de biografie in de maanden erna zo'n tien keer. De sessies begonnen om acht uur – Armand leefde 's nachts – en als Groenewegen na drie, vier uur weg ging uit het Eindhovense flatje was hij alleen al knetter van de dampen. "Armand praatte veel maar zei soms weinig. Wel had hij een lijst onderwerpen die hij aan bod wilde laten komen." Groenewegen toont de hoofdstukindeling die Armand zelf had opgezet: de dood van Kennedy. Een platencontract bij Phonogram. 'Ben ik te min' voor het eerst op de radio.

"Je beseft dat zo iemand een heel leven heeft gehad. Met allemaal mensen daaromheen. Ik wist bijvoorbeeld niet dat hij twee kinderen had, die door zijn ex zijn meegenomen als peuters en die hij pas als pubers weer terug zag. Voor zijn omgeving is hij niet altijd makkelijk geweest – zijn zus, met wie hij een goede band had, zei me eens hoeveel

respect ze wel niet had voor hun ouders. Ik besepte tijdens die interviews dat ik het één en ander wel moest gaan verifiëren." Groenewegen spoorde vrienden en collega's van veertig, vijftig jaar terug op. Armands eerste vrouw, Suzy, vond hij uiteindelijk door een ouderwetse brief te sturen naar een oud adres.

Naast een biografie is het boek ook een kleine geschiedenis van de veranderende Nederlandse muziekcultuur – van beat via flowerpower langs punk naar Nederpop. Het tragische van Armand is dat hij nooit meer dat succes van 'Ben ik te min' heeft kunnen benaderen. Bij het grote publiek is hij dan ook vooral bekend geworden als cultfiguur, als relikwie uit de jaren zestig. Groenewegen: "Hij heeft in de jaren tachtig nét de slag gemist. Nederpop kwam op, met Doe Maar, en dat gebeurde nét nadat hij weg ging bij Johnny Hoes. Toen hij zélf met een Nederpop-album kwam was de hype eigenlijk al over."

Tot hij in de laatste jaren weer dankzij Ali B's tv-programma 'Op Volle Toeren' en de shows met The Kik in de belangstelling kwam te staan. Armand was verguld met die erkenning, zegt Groenewegen. "Hij deed het niet om het geld, maar wel om gehoord te worden. Hij vond het terecht, schrijft hij ook in zijn dagboeken: 'eindelijk de erkenning die ik verdien'."

'Hij was nogal fragiel. Maar wát een charisma. Armand zat vol anekdotes en verhalen.'

Naast een biografie is het boek ook een kleine geschiedenis van de Nederlandse muziekcultuur